

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000763

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 01-02-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Царук Діана Сергіївна

2. Diana Tsaruk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4908-6637

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Економіка

Дата захисту: 08-02-2024

Спеціальність за освітою: Економіка підприємства

Місце роботи здобувача: Національний університет водного господарства та природокористування

Код за ЄДРПОУ: 02071116

Місцезнаходження: вул. Соборна, буд. 11, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ
47.104.020_4709

Повне найменування юридичної особи: Національний університет водного господарства та природокористування

Код за ЄДРПОУ: 02071116

Місцезнаходження: вул. Соборна, буд. 11, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет водного господарства та природокористування

Код за ЄДРПОУ: 02071116

Місцезнаходження: вул. Соборна, буд. 11, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.01

Тема дисертації:

1. Розвиток системи фінансового моніторингу підприємницької діяльності на вітчизняному ринку
2. Development of the financial monitoring system of enterprises' activity on the domestic market

Реферат:

1. У дисертації здійснено теоретичне обґрунтування та запропоновано розв'язання наукового завдання, яке полягає у поглибленні теоретико-методичних засад та визначенні підходів до формування системи фінансового моніторингу підприємницької діяльності та механізмів реалізації її завдань. У першому розділі «Теоретико-методичні засади фінансового моніторингу підприємницької діяльності» досліджено підходи до визначення сутності фінансового моніторингу підприємницької діяльності, поглиблено сутнісне наповнення категорії «фінансовий моніторинг підприємницької діяльності»; сформульовано економічні засади формування системи та інституційного забезпечення фінансового моніторингу підприємницької діяльності; розроблено рекомендації щодо реалізації завдань фінансового моніторингу санації суб'єктів підприємництва та визначено його інструменти; ідентифіковано аспекти фінансового моніторингу підприємств на

національному рівні, що здійснюється державними суб'єктами фінансового моніторингу в умовах воєнного стану та його сучасне інформаційне забезпечення. Одночасно із дослідженим економічним підходом вивчення фінансового моніторингу неможливе без ідентифікації проблематики фінансового моніторингу у розрізі вітчизняного законодавства, яке трактує фінансовий моніторинг із позицій державного фінансового контролю, фінансової розвідки на національному рівні. У зв'язку із цим було визначено основи інформаційного обміну у сфері державного та первинного фінансового моніторингу в умовах діджиталізації та змін, які були спричинені функціонуванням у період воєнного стану. Було встановлено, що вітчизняне законодавство у даній сфері побудоване на рекомендаціях FATF (групи з розробки фінансових заходів), американського агентства боротьби із фінансовими злочинами (FinCEN) та Бюро промисловості та безпеки Міністерства торгівлі США (BIS). Проте, враховуючи усі розбіжності підходів, генеральна ціль фінансового моніторингу все ж полягає у досягненні прозорості фінансових операцій та інформаційному забезпеченні суб'єктів моніторингу, що впливає на інвестиційну привабливість підприємств та фінансову безпеку. У другому розділі «Сучасний стан та особливості розвитку системи фінансового моніторингу діяльності підприємств молокопереробної галузі» досліджено основні загрози та ризики функціонування підприємств молокопереробної галузі на вітчизняному ринку, а також окреслено аспекти моніторингу таких загроз; визначено аналітичні аспекти моніторингу ефективності постачання та переробки молочної сировини на молокопереробні підприємства; досліджено тенденції зовнішнього середовища функціонування підприємств молокопереробної галузі України в сучасних умовах; визначено особливості фінансового моніторингу діяльності молокопереробних підприємств. Через значну залежність підприємств молокопереробної галузі від зовнішніх факторів, а особливо від впливу ресурсних ризиків, які полягають у недостатньому забезпеченні таких підприємств молочною сировиною, зокрема такою, яка відповідає сучасним вимогам для її переробки і виробництва, у дисертаційній роботі було наголошено на необхідності вивчення причинно-наслідкових зв'язків, які виникають між рівнем ресурсозабезпечення молокопереробних підприємств та їх результативними фінансовими показниками. Дослідження акціонерних підприємств молокопереробної галузі та їх фінансових показників було виконано шляхом формування та інтерпретації матриці індикаторів у сукупність критичних контрольних точок їх фінансового стану. Це у свою чергу дозволило відобразити рівень загроз для платоспроможності, фінансової стійкості та прибутковості даних підприємств для подальшого формування рішень щодо антикризових процедур. У третьому розділі «Вдосконалення інструментів системи фінансового моніторингу підприємницької діяльності» було розроблено рекомендації щодо формування підсистем стратегічного фінансового моніторингу та моніторингу раннього сповіщення фінансової кризи на підприємстві; обґрунтовано реалізацію фінансового моніторингу підприємницької діяльності на засадах вартісно-орієнтованого підходу до управління; розроблено елементи фінансового моніторингу власного капіталу та здійснено моделювання його впливу на фінансові результати діяльності підприємств та рентабельність. На основі виявленого зв'язку між власним капіталом та фінансовими результатами підприємства запропоновано прогнозу модель впливу власного капіталу, вартості активів, власного оборотного капіталу та запасів на фінансові результати молокопереробних підприємств акціонерної форми власності. Таким чином, створена регресійна модель відображає характер зміни показників і може бути використана для аналізу факторів підвищення рентабельності молокопереробних підприємств та формування прогнозів прибутку. Дослідження показало, що в умовах воєнного стану стратегічно важливим для підприємств має бути пошук резервів підвищення рентабельності через управління капіталом на основі виявлення його відхилень.

2. The thesis provides a theoretical foundation and proposes a solution to a scientific problem, which consists in deepening the theoretical and methodological foundations and defining approaches to the enterprises' activity financial monitoring system formation and mechanisms for realizing its goals. In the first chapter «Theoretical and methodological foundations of enterprises' activity financial monitoring» approaches to determining the financial monitoring of enterprises' activity essence are explored; the methodical foundations of enterprises' activity financial monitoring system formation and its institutional support are substantiated; recommendations on the implementation the financial monitoring tasks of business entities rehabilitation were developed and its tools were

defined; economic entities financial monitoring at the national level under martial law conditions aspects and its modern information support were studied. Simultaneously with the researched economic approach, the financial monitoring study is impossible without identifying the problems of financial monitoring in domestic legislation terms, which interprets financial monitoring from the standpoint of state financial control, financial intelligence at the national level. In this connection, information exchange basics study in the field of state and primary financial monitoring was conducted in the conditions of changes caused by functioning during the martial law period. It was established that domestic legislation in this area is based on the recommendations of the FATF (Financial Action Task Force), the US Financial Crimes Enforcement Agency (FinCEN) and the Bureau of Industry and Security of the US Commerce Department (BIS). However, considering all the differences in approaches, the general financial monitoring goal is still to achieve financial transactions transparency and monitoring entities information provision. In the second chapter «The current state and peculiarities of the dairy enterprises activity financial monitoring system development» the main threats and risks of the dairy enterprises operation on the domestic market are investigated, and the aspects of monitoring such threats are outlined; the external environment trends of the Ukrainian milk processing industry enterprises in modern conditions functioning were studied; the specifics of the milk processing enterprises activity financial monitoring are determined. The principles improvement of the formation and implementation the algorithm for monitoring dangerous factors procedure during the raw milk receipt and processing by milk processing industry enterprises was implemented taking into account the changes that were dictated by the integration processes and the requirements that were caused by such changes. It is substantiated that the effective creation of the HACCP system at milk processing enterprises should be preceded by monitoring processes to reduce the resource risks impact on their operation and to achieve a resource-efficient raw material use level, which affects the products cost price formation of enterprises in the industry. In the third section «Improving the tools of the enterprises' activity financial monitoring system», recommendations were developed for the formation of strategic financial monitoring subsystem and financial crisis early warning at the enterprisemonitoring; the enterprises' activity financial monitoring implementation on the basis of a management value-oriented approach is substantiated; equity capital financial monitoring elements were developed and modeling of its impact on the enterprises financial results was carried out. Based on the identified relationship between equity capital and enterprises' financial results, a methodology for modeling the influence of equity, asset value, equity working capital and reserves on the resulting indicators of joint-stock milk processing enterprises is proposed. Thus, the created regression model shows the nature of the change in characteristics and can be used to analyze the factors for increasing the milk processing enterprises profitability. The study showed that in the martial law conditions, it should be strategically important for enterprises to find reserves for increasing the profitability through capital management.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Ковшун Н. Е., Кушнір Н. Б., Войтович Д. С. Обґрунтування організаційно-економічних заходів щодо санації підприємства в умовах фінансової кризи. Сучасні технології управління розвитком підприємств України: механізми, реалії, перспективи : монографія. Дніпропетровськ, 2016. С. 403-434.
- 2. Ковшун Н. Е., Кушнір Н. Б., Царук Д. С. Вартісно-орієнтовані показники як інструменти фінансового моніторингу сучасних підприємств. Теорія та практика управління суб'єктами підприємництва :

монографія. Дніпро, 2020. С. 286- 296.

- 3. Кушнір Н. Б., Войтович Д. С. Особливості антикризового управління та економічної діагностики підприємства в сучасних умовах. Ефективна економіка. 2016. №5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4954>
- 4. Кушнір Н. Б., Войтович Д. С. Інституційне забезпечення фінансового моніторингу підприємницької діяльності. Ефективна економіка. 2017. №8. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5727>
- 5. Кушнір Н. Б., Царук Д. С. Фінансовий моніторинг підприємства на засадах вартісно-орієнтованого підходу до управління. Держава та регіони. 2019. № 4 (109). С. 110-114. DOI: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2019-4-19>
- 6. Царук Д.С. Аналіз зовнішнього середовища функціонування підприємств молокопереробної галузі України. Економічний простір. 2020. № 156. С. 98-103. DOI: <http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/544/527>
- 7. Кушнір Н.Б., Адамчук Т.Л., Царук Д.С. Фінансовий моніторинг суб'єктів господарювання в умовах воєнного стану. Вісник НУВГП. Серія: Економічні науки. 2022. Т. 3. № 99. С. 78-90. DOI: <http://dx.doi.org/10.31713/ve320228>
- 8. Царук Д.С. Сутнісна характеристика фінансового моніторингу діяльності підприємств. Молодий вчений. 2019. № 12(76). С. 43-46. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-12-76-10>
- 9. Kushnir, N., Voitovych, D., Gruschenko, O. Financial Monitoring Tools of Crisis Phenomena in Business Activities. International Journal of New Economics, Public Administration and Law. 2018. vol. 1, pp. 35-45. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/688478>
- 10. Kushnir, N., Voitovych, D. The role of financial monitoring in the management of business rehabilitation. International Journal of New Economics, Public Administration and Law. 2018. vol. 2 (2), pp. 26-35. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/688781>
- 11. Kushnir, N., Ventsuryk, A., Zhemba, A., Tsaruk, D. Monitoring of resource-efficient provision of Ukrainian dairy processing enterprises with high-quality raw milk based on production safety principles. IOP Series: Earth and Environmental Science. 2021. vol. 915. DOI: <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1755-1315/915/1/012030/pdf>
- 12. Kushnir, N., Los, Z., Shpak, V., Malanchuk, L., Tsaruk, D. Implementation of the financial monitoring system into the Ukrainian enterprises activity based on the sustainable economic development and green financing concept. IOP Series: Earth and Environmental Science. 2023. vol. 1126. DOI: <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1755-1315/1126/1/012004/pdf>
- 13. Kovshun, N., Kushnir, N., Adamchuk, T., Tsaruk, D., Tymeichuk, Y. Ukrainian enterprises' equity capital financial monitoring and analysis of its impact on profitability indicators. Economics - Innovative and Economics Research Journal. 2023. vol. 1 (1). pp. 1-16. DOI: <https://conference.oikosinstitut.org/files/proc/Vol1No1/1.pdf>
- 14. Shubalyi O., Stakhiv O., Tsaruk, D. The Ukrainian milk processing enterprises export orientations development in the martial law conditions and under the migration processes influence. IOP Series: Earth and Environmental Science. 2023. vol. 1269. DOI: <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1755-1315/1269/1/012027/pdf>
- 15. Кушнір Н. Б., Войтович Д. С. Основні підходи до формування системи антикризового управління підприємницькою діяльністю. Інституціоналізація процесів євроінтеграції: суспільство, економіка, адміністрування : тези доп. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Рівне, НУВГП, 21-22 квітня 2016 р.). Рівне, 2016. С. 51-53.
- 16. Войтович Д. С. Особливості здійснення фінансового моніторингу сучасних підприємств. Фінанси, аудит та соціальна економіка: аналіз тенденцій та науково-економічний розвиток : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Львів, Громадська організація «Львівська економічна фундація», 28-29 липня 2017 р.). Львів, 2017. С. 41-43.

- 17. Войтович Д. С. Система фінансового моніторингу на малих підприємствах. Сучасні наукові дослідження на шляху до вдосконалення економічного потенціалу країни : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, Наукова економічна організація «Перспектива», 22 вересня 2018 р.). Дніпро, 2018. С. 34-36.
- 18. Войтович Д. С. Здійснення фінансового моніторингу передумов банкрутства. Фінанси та соціальна економіка: аналіз тенденцій та науково-економічний розвиток : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Львів, Громадська організація «Львівська економічна фундація», 29 вересня 2018 р.). Львів, 2018. С. 29-32.
- 19. Царук Д. С. Стратегічний фінансовий моніторинг підприємств. Сучасні міжнародні економічні відносини: становлення та особливості розвитку : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Одеса, Громадська організація «Центр економічних досліджень та розвитку», 17 серпня 2019 р.). Одеса, 2019. С. 60-62.
- 20. Царук Д. С. Методичні основи фінансового моніторингу сучасних підприємств. Методи та форми управління соціально-економічним розвитком держави : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, Наукова економічна організація «Перспектива», 23 серпня 2019 р.). Дніпро, 2019. С. 71-73.
- 21. Царук Д. С. Ранній моніторинг фінансової кризи на підприємствах. Сучасні економічні дослідження: теорія, методологія, практик : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Кельце (Республіка Польща), Державний університет ім. Яна Кохановського, 27 вересня 2019). Кельце, 2019. С. 123-125.
- 22. Царук Д. С. Фінансовий моніторинг ризиків зовнішнього середовища підприємств молокопереробної галузі. Проблеми формування та стабілізації регіональної економіки : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, Наукова економічна організація «Перспектива», 29 серпня 2020). Дніпро, 2020. С. 60-64.
- 23. Царук Д. С. Особливості фінансового моніторингу діяльності молокопереробних підприємств. Економічна політика та фінансова система: сучасний стан та перспективи розвитку : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, Аналітичний центр «Нова Економіка», 26 вересня 2020). Київ, 2020. С. 43-46.
- 24. Кушнір Н. Б., Царук Д.С. Фінансовий контролінг у системі моніторингу виробничих витрат молокопереробних підприємств України. Соціально-компетентне управління корпораціями в умовах поведінкової економіки: матеріали міжнар. наук.-практ. конф (м. Луцьк, Волинський національний університет ім. Лесі Українки, 24-25 листопада 2021), Луцьк, 2021. С. 31-33.
- 25. Царук Д.С. Проблеми та перспективи розвитку молокопереробних підприємств України в умовах воєнного стану. Економіка та підприємництво в умовах сучасних викликів: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Житомир, Поліський національний університет, 1 лютого 2023 р.), Житомир, 2023. С. 203-208.
- 26. Кушнір Н.Б., Царук Д.С. Функціонування об'єднань молокопереробних підприємств України у сучасних ринкових умовах. Фінансово-кредитне та обліково-аналітичне забезпечення післявоєнного відновлення економіки України: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, НУБіП, 5-6 жовтня 2023 р.), Київ, 2023. С. 274-277.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0116U007389 0121U107606 0121U111063

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кушнір Ніна Борисівна

2. Nina Kushnir

Кваліфікація: к. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4613-2848

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет водного господарства та природокористування

Код за ЄДРПОУ: 02071116

Місцезнаходження: вул. Соборна, буд. 11, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бочко Олена Юріївна

2. Olena Bochko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3422-4654

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Костецький Володимир Володимирович

2. Volodymyr Kostetskyi

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0179-9526

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 11, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Попко Олена Володимирівна
2. Olena Popko

Кваліфікація: д. е. н., доц., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3356-6070

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет водного господарства та природокористування

Код за ЄДРПОУ: 02071116

Місцезнаходження: вул. Соборна, буд. 11, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мельник Лариса Михайлівна
2. Larisa Melnyk

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1731-1860

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет водного господарства та природокористування

Код за ЄДРПОУ: 02071116

Місцезнаходження: вул. Соборна, буд. 11, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Павелко Ольга Віталіївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Павелко Ольга Віталіївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Бондарева Тетяна Григорівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна